

Embernek lenni

Isten az embert a maga képeére és hasonlatosságára teremtette. A Szentírás egyik legmagasztosabb és egyben legtitokzatosabb mondata ez. Milyen az arca az istenképi embernek? 3. oldal

A tudás kísértése

„Isten a teremtés okán nem csak az élet egyedüli adományozója és a megváltás folytán az élet megváltója, hanem annak egyedüli tulajdonosa és korlátlan ura is. 4. oldal

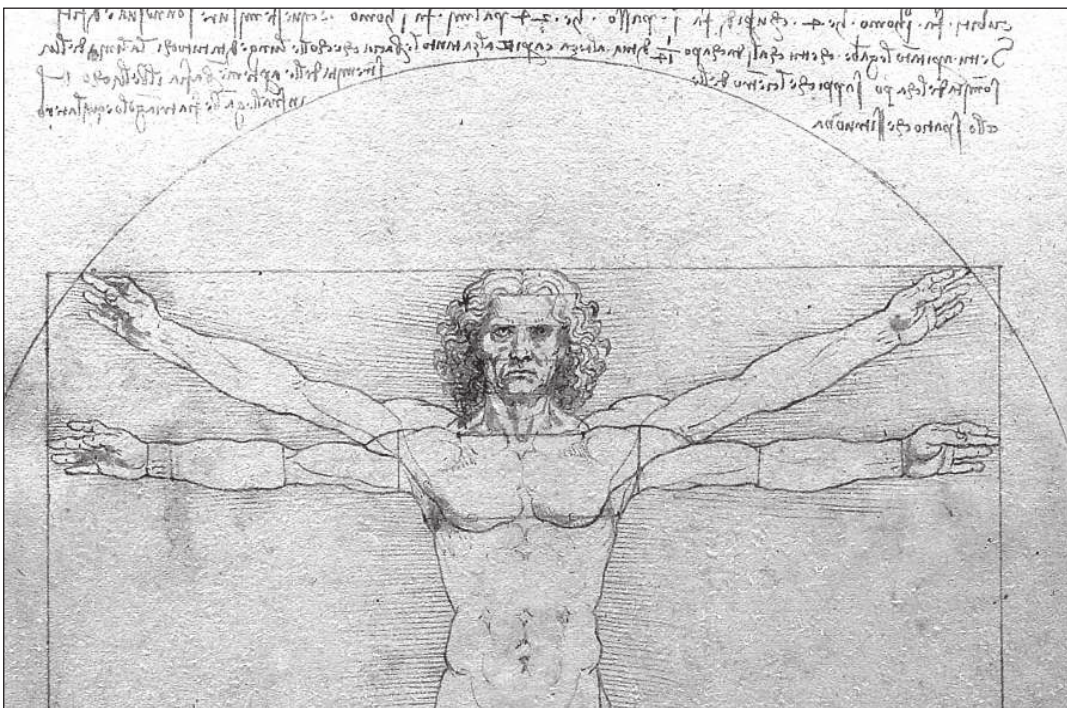
Ki menti meg a világot?

Nem fölösleges kérdés a reformáció 500. évében sem, hiszen mindig is ez volt a kérdés! Ki menti meg a világot az ember bűneitől, ki menti meg az embert önmagától? 5. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2017. JÚNIUS • 28 ÉVFOLYAM 11. SZÁM

Uram, micsoda az ember?

A 8. zsoltár a Szentírás talán legmélyebb, legrejtettebb kérdését kutatja. Nem arra keresi a választ, hogy kicsoda Isten, hiszen nem Isten a legnagyobb titok az életünkben. Annyi mindent tudunk Istenről, hűségéről, nagyságáról, irgalmas szeretetéről! Nem Isten a nagy kérdés – állapítja meg a zsoltár – hanem az ember! Kicsoda az ember, hogy ennyire szereti őt Isten? Kik vagyunk, hogy Isten az univerzum középpontjába állított bennünket? Egy marék por? Egy másik zsoltár szerint az ember olyan, mint a virág: reggelre kinő, aztán virágozik, estére pedig elhervad és

elpusztul. Porból vétettünk és porrá leszünk ismét. Ugyanakkor azt is mondja az Ige, hogy csak kevéssé tett bennünket Isten kevesebbé az angyaloknál, sőt, amit Isten az Ő Fiában, Jézus Krisztusban nekünk kijelentett, abba csak vágyakoznak betekinteni az angyalok, de nem adatik meg nekik. Kik vagyunk tehát? Egy marék por, amiért Isten halálra adta az Ő egyetlen Fiát. Nagy titok ez! Hogy lehet így szeretni valamit, ami porból vétetett és porrá lesz ismét? Jöjj, teremtő Szent Lélek, vezess el önmagunkhoz, hogy rátaláljunk az emberre, akit úgy szeret Isten.

Szembenézés önmagunkkal

A Református Egyházunk iránti féltő szeretet emészt, valamint a csontjaimba rekesztett tűz úgy, ahogy Jeremiás mondja: „Nem emlékezem róla, sem az ő nevében nem szólok; de mintha égő tűz volna szívemben, az én csontjaimba rekesztve, és erőlködöm, hogy elviseljem azt, de nem tehetem.” (Jer 20,9)

Ifjú korom ellenére engedjétek meg, hogy néhány gondolatomat megosszam. A 2017. január 6-i ünnepélyes alkalomról írt beszámolót olvasva, emlékszem milyen öröm volt számomra Balogh Zoltán lekipásztorminiszter ünnepi beszéde, melyben kihangsúlyozta: „A reformáció mindig önvizsgálat is, szembenézés önmagunkkal és örökségünkkel...” Gondoltam akkor és ma is, milyen jó, hogy egy ilyen irányt adtak ennek az évnek.

Azóta számos alkalom lett előkészítve, hogy szembenézzünk örökségünkkel, és jó hogy ezen annyi ember dolgozik, Isten áldja meg munkájukat. Azonban keresem azt, hogy hol marad az önvizsgálatnak az a része, ami önmagunkkal való szembenézés volna. Melyik eltervezett rendezvényen, fórumon fog ez megtörténni, előjönni?

Remélem és hinni akarom, hogy ez sem fog kimaradni, hanem tudunk együtt könyörgéseket tartani, őszintén Isten elé járulni és a meghallott, megértett Igének engedelmeskedni. (folytatás a 2. oldalon)

Szembenézés önmagunkkal

(folytatás az 1. oldalról)

Ha viszont az Igének való engedelmes-ség, akkor nem helyesek a mi „asztal körüli szolgálataink”. Nem csak ma állít döntés elé az élet, így volt ez már akkor is, amikor elindult az újszövetségi egyház élete. „Annakokáért a tizenkettő egybegyűjtve a tanítványok sokaságát, mondának: Nem helyes, hogy mi az Isten igéjét elhagyjuk és az asztalok körül szolgáljunk.” (ApCsel 6,2)

Ők meghozták a döntést, engedelmeskedtek az Igének. Ha még az olyan értelemben vett asztal körül való szolgálat sem helyes, ha az Igét azért elhagyjuk, akkor ma, amikor pályázatokat írunk az asztalok körül szolgálva, nem szenved vajon kárt az ígéhirdetés szolgálata. Olyan szívesen beidézném ide az udvarhelyi értekezleten felszólalt egyik lelkész-társunk gondolatait. Sajnos nem jegyeztem le a nevét, de akik ott voltak, tudják és emlékeznek. Röviden emlékeztetett arra, mi az, amire lelkészi esküüt tettünk, majd részletezve sorolta, mi az, amivel foglalkozik. De ezt inkább most rövidre zárom.

Örülök annak, hogy van reformációs emlékbizottság, de nekünk reformáló bizottságra is szükségünk volna. Örülök annak, hogy reformációi jubileumi emlékévet hirdettünk, de ha nem lesz ebből a reformálódás éve, akkor a meghirdetett ünnepeinkre, rendezvényeinkre nézve nem kapunk majd más méltatást Isten részéről, mint amit Ámós korában kapott az ő népe: „Gyűlölöm, megvetem a ti ünnepeiteket, és nem gyönyörködöm a ti összejöveteleitekben.” (Ám 21,21)

Reformátoraink gyönyörködtek az Úrban, Isten Igéjében, és az Ige bátorította meg szívüket. A reformáció nem emlékezés, hanem bátor ígéhirdetés, ahogy azt nekünk egyháztörténet óráin is tanították.

Örülök annak, hogy mi a békesség kötelekében tudunk együtt felsorakozni, egy közös ügyet képviselni, ünnepelni, és remélem, hinni akarom, hogy ebben a kötelekben, helye van a bátorságnak is. Mert az önmagunkkal való szembenézéshez bizony nagy bátorság kell, amit az Isten Igéje megad nekünk.

„De te meghallgattad könyörgő szavam, amikor hozzád kiáltottam segítségért. Szeressétek az Urat, ti, hívei mind! Az állhatatosokat megtartja az Úr, de kamatostul megfizet a gőgösöknek. Legyetek erősek és bátor szívűek mind, akik az Úrban reménykedtek!” (Zsolt 31,22-25)

Imádság Isten oltalmáért

„Hallgasd meg panaszomat, Istenem, figyelj imádságomra! A föld széléről kiáltok hozzád, mert elepedt a szívem. Vezess el engem a kősziklára, mert az igen magas nekem! Hiszen te vagy menedémem, erős bástyám az ellenség ellen. Hadd lakjam mindenkor sátradbán, hadd meneküljek szárnyad oltalmába!” (Zsolt 61,1-5)

A zsoltáríró nem az emberektől várja a segítséget. Istenben bízik és Istenhez fohászkodik, hogy hallgassa meg a könyörgését. Nem csak itt, a 61. zsoltárban, hanem a többi zsoltárban is szinte ugyanezekkel a szavakkal imádkozik a bajban levő ember: „Uram, figyelmezz szavamra, értsd meg az én sóhajtásomat.” (Zsolt 5,2); „... vedd észre könyörgésemet, figyelmezzél imádságomra.” (17,1), „Isten, hallgasd meg az én imádságomat, figyelmezzél az én szájam beszédeire.” (54,4); „Hallgasd meg, Isten, az én imádságomat, és ne rejtse el magadat az én könyörgésem elől.” (55,2).

Amikor imádkozik az ember, Istennel beszélget, Istenhez szól. Mindenekelőtt Őt magasztalja, dicsőíti, aztán kéri az ember, hogy segítse meg. Ha pedig valamivel vagy valamiben megáldotta, akkor azt hálás szívvel megköszöni Neki. Isten hallja, hallgatja a mi imádságunkat. Figyel reánk. Bár égi fényességben és dicsőségben van, mégis közel van a Hozzá kiáltókhöz. A zsoltáros tudja, hogy Isten meghallgatja őt, s ezért mondja: „Hallgasd meg, oh Isten, az én kiáltásomat, figyelmezzél az én könyörgésemre.”

ISTENHEZ FORDULÓ EMBER

Íme, egy ember, aki nehézségekkel vívódik, de Istenhez fordul. Nem kapkod, és nem jajveszék. Lelki szemeivel egyedül Istenre tekint és az Ő segítségét kéri. Ugye, Te is megtapasztaltad már, hogy amikor az emberi lélek csak „hánykolódik”, vagy az ember teste is fájdalmakat hordoz, és az álmatlan éjszakákon csak forgolódasz ágyadban, Istenhez fordulsz: Uram, hallgasd meg az én könyörgésem! – és béke, megnyugvás száll a szívedbe.

Annyiszor megtapasztaltuk már, hogy hatalmas a mi Istenünk. Lehet, hogy nem veszi el a fájdalmat, lehet, hogy nem adja meg nyomban a szabadulást a nehéz élethelyzetből, de megmutatja hatalmát és jelenlétét. Ez bizonyos! Csak őszintén, buzgalommal és alázattal kell Hozzá imádkozni.

Akkor is Hozzá forduljunk, ha mi is úgy érezzük, mint a zsoltáros, hogy a föld szélén vagyunk: „E föld széléről kiáltok hozzád, mert szívem elepedt...” (3. v). Szemléletes ez a kifejezés: a föld széle, vagy a föld vége. Ez nem azt jelenti, hogy a zsoltáros messze van a hazájától. Nem azt jelenti, hogy idegen földön van. Nem erről van szó. A föld széle vagy vége az ókori keleti ember számára a holtak hazáját jelentette. A holtak hazájának a vizei fenyegetik.

A hullámok átcsapnak a fejünk felett, a talaj síkos, mintha sáros, mocsaras helyen len-

nénk. Bűneink vizei már-már elveszítenek... Fájdalmaink és gyászaink árja egyre mélyebbre sodor... Nem tudunk mást tenni, mint hogy Istenhez kiáltunk segítségért.

ÁLLÍTS SZIKLÁRA ENGEM

Bennünket is így fogad az Úr. Kérjük Őt, és Ő segít. Mi nem tudunk a sziklára jutni. Elhagy minden erőnk: testi és lelki erőnk. A zsoltáros is úgy gondolja, hogy túl magas a szikla, oda ő nem tud feljutni. Mégis talál megoldást. A bajban az ősei Istenére gondol, Aki erős torony és menedék.

Emlékezz csak szüleidre, nagyszüleidre. Ők is ehhez a hatalmas Istenhez imádkoztak. Az erős toronyhoz. A mi lakótornyunkban, a Szent Lélek templomában ott van az Úr? Akkor Ő a mi oltalmunk a Sátán minden démoni seregeivel szemben.

Imádkozzunk mi is: „Hadd lakozzam a te sátorodban mindörökké, hadd meneküljek a te szárnyaid árnyéka alá.” (5. v.) Sátorunk, oltalmunk az Úr. A sátor egy régies kifejezés. A templomra vonatkozik. Ott békét, oltalmat, vigasztalást és megnyugvást lel az üldözött, megfáradt ember.

Aztán azt is olvassuk, hogy az Úr szárnyai árnyéka alá menekül a szentíró. Vajon mire gondolt a zsoltáros? Bizonyos, hogy nem a szent láda kerubjainak a szárnyaira. Ezek fölött is a láthatatlan Isten trónolt. A szárnyak arra sem valók, hogy a hívők elmeneküljenek a veszélyből. Inkább az egyiptomi ábrázolások állnak a háttérben: a király mögött vagy feje fölött az istenséget ábrázoló sólyom lebeg kiterjesztett szárnyakkal. A szárny oltalmat jelent.

A mi Királyunk Jézus Krisztus. Ő maga az oltalom. Nem szárnyait terjeszti ki, hanem engedi, hogy kezeit szegezzék a keresztfára. Kiterjesztet kezei áldást ajándékoznak mindnyájunknak, kik az Ő golgotai keresztye alatt imádkozunk lélekben. Nála, az Ő közelségében oltalmat lelünk és nyerünk minden körülmények között.

Nem akarsz Te is ez oltalom, a kereszt alá „menekülni”? Azt mondod: De igen!

Embernek lenni és maradni

„Akkor ezt mondta Isten: Alkossunk embert a képmásunkra, hozzánk hasonlóvá: uralkodjék a tenger halain, az ég madarain, a jószágokon, az összes vadállaton és az összes csúszómászon, ami a földön csúszik-mászik. Megteremtette Isten az embert a maga képmására, Isten képmására teremtette, férfivá és nővé teremtette őket. Azután megáldotta őket Isten, és ezt mondta nekik Isten: Szaporodjatok, sokasodjatok, töltsétek be a földet, és hajtsátok uralmatok alá!” (1Móz 1,26-28)

Isten az embert a maga képére és hasonlóságára teremtette. A Szentírás egyik legmagasztosabb és egyben legtitokzatosabb mondata ez a „teremtés koronájára” nézve. Milyen az arca az istenképű embernek?

Isten az embert teremtésekor nemcsak azal emelte ki az összes többi faj közül, hogy értelemmel ruházta fel, de felelősséggel és döntési szabadsággal is megbecsülte. A feladat ugyanis, amellyel Isten az embert megbízta, igen nagy felelősséggel jár: a teremtett világ őrzése és művelése komoly megbízatás!

A teremtények feletti hatalom abban válik nyilvánvalóvá, hogy Ádám ad nevet az elé hozott állatoknak, de ez is csak Istentől kölcsön kapott tisztség. Az istenképűség maga az uralkodás jelképe, de fordított irányban, mint ahogyan mi rendszerint képzeljük. Nem az értelem emel minket minden állatfaj fölé, hanem istenképűségünk. Az ókori keleten elterjedt volt az a szokás, hogy egy-egy uralkodó óriási szobrot állított magának azért, hogy mindenkinek, aki csak látja, emlékeztessen arra, hogy ő annak a területnek az uralkodója. Az ember ehhez hasonlóan kellene igazolja a világban, hogy Isten, és nem ő a teremtés ura.

Isten „helytartója” természetesen gyakorolja is Isten hatalmát, de ez a hatalom nem autonóm, pusztán szemléltető jellegű. Nincsenek isteni erővel bíró állatok vagy égitestek, olyan, embernél magasabb szférában élő hatalmas lények, amelyeket az embernek imádnia és tisztelnie kellene. Az egész világ „hozzáférhető”, mert az egész világ Isten teremténye.

Az ember uralmának módja pedig a feltétlen fölény. „Hajtsátok birodalmatok alá” – mondja Isten. Ez szó szerint kényszerítést, legázást, igába hajtást jelent. Olyan emberi cselekvést, amely az ember erejének segítségével valakit vagy valamit szolgálatra kényszerít. A parancs másik fele az uralkodásra szólítja fel az embert. A szó jelentése valószínűleg a taposás szóból ered, és olyan átalakító cselekvést ír le, amely a szőlőprésben történik, amikor a szőlőből must lesz. Ilyen minőségbeli változást kellene, hogy hozzon az ember a világba!

Az uralkodás tárgya pedig az egész föld, külön kiemelve az állatokat, ami értelemszerűen kizárja, hogy az emberek feletti uralkodás is az ember tiszte. Ez magától értetődő kellene, hogy legyen már abból is, hogy minden ember Isten képét hordozza a világban. Kivétel nélkül. A félreértelmezett feladat egyenes következménye pedig minden esetben az, hogy az uralkodás kicsúszik az ember kezéből. Az ember egyszerűen szólva eltorzítja Isten képmását. Isten azonban visszarántja az embert az önmegsemmisítésből Jézus Krisztusban. Benne nyilvánvalóvá válik, hogy kinek adatott minden hatalom mennyen és földön (Mt 28,18-19). Ráadásul Krisztusban az ember feladata így még körülhatárolhatóbbá és egyértelműbbé válik: minden embert tanítvánnyá tenni! Ez az ember eredeti feladata: minőségi változást hozni a világba!

Az embert Isten magához hasonlóvá teremtette, ami a különlegesen közeli és egyedi viszonyára utal Teremtőjével, de magában hordozza azt is, hogy különbség van Teremtő és teremténye között! Ne akarjuk mi Isten szerepét átvenni. Egyedül Jézus Krisztus Isten valóságának képmása (Zsid 1,3). A mi dolgunk, hogy hordozzuk képének mását. Hordozzuk! (Hans Walter Wolff: *Az Ószövetség antropológiája* nyomán)

Az ember helyzete ennek ellenére sem teljesen reménytelen. Egyrészt Isten bőrruhát készít az ember számára, ami további gondviselésének kifejezése; másrészt pedig az asszony új nevet kap: Éva (zsidóul a lenni ige származéka), aki az életet továbbadó lesz. Az élet terheltlen ugyan, de a halál jegyében is tovább folytatódik, az Édenen kívül, az „új teremtésig”.

Ezt hivatott megerősíteni az ígélet is (a proto-evangélium – 1Móz 3,16), miszerint az asszony magva győzedelmeskedik a kígyó magva felett. Az utódok öröklék majd az állandó harcot a kísértővel, elbuknak majd nemegyszer, de az utolsó szó az asszony magváé – Isten Fiáé lesz!

TOKÁR SÁNDOR

Az ember bűne

Ádám és Éva paradicsombeli esete rengeteg kérdést vetett már fel az Írást magyarázók és az Írást olvasók számára egyaránt. Honnan származik a bűn? Még maga Kálvin János is taglalja Institutiojában azt a kérdést, hogy Isten miért nem teremtett olyan embert, aki nem képes bűnt elkövetni? Miért nem adott a Teremtő kitartóbb állhatatosságot az első emberpárnak? Bizony, sok gondtól megóvhatott volna minket!

A bűn kívülről jön, de a Szentíró nem mondja meg, pontosan honnan. Csak annyit tudunk meg, hogy az Édenen kívülről. A bűn – ezzel együtt – mégis emberi tett, mert az ember követi el azt. Kálvin szerint a felelősséget Istenre hárító kérdések nem hoznak megoldást. Az ember megkapta azt a készséget, hogy képes legyen ellenállni a kísértésnek, ha akarja – „de nem akarta azt, amire képes lett volna”, amiért nem Isten a hibás! – tanítja Kálvin.

Az embernek nincs mentsége tetteire. Ádám és Éva együtt követték el a bűnt, nincs lehetőség áthárítani azt. Az egyenrangú segítőtársi viszonyból egy csapásra büntársi viszony lett! Ezért a bűn következménye is közös.

A következmény mindenekelőtt a bűn természetéből fakadó (nem jogi, hanem pszicho-reflex értelemben): észreveszik és szégyellik mezítelenségüket, levélből álcát készítenek, és elrejtőznek Isten elől a fák közé. Másrésztől vannak jogi következmények is: pszichológiai (állandó harc az asszony és a kígyó magva között) – szomatikus (szülési fájdalom) – szociológiai (epekedik férje után – zsarnokként uralkodik rajta) – gazdasági (kevesebb termés) – élettani (az élet végességével szembenézni).

Az ember helyzete ennek ellenére sem teljesen reménytelen. Egyrészt Isten bőrruhát készít az ember számára, ami további gondviselésének kifejezése; másrészt pedig az asszony új nevet kap: Éva (zsidóul a lenni ige származéka), aki az életet továbbadó lesz. Az élet terheltlen ugyan, de a halál jegyében is tovább folytatódik, az Édenen kívül, az „új teremtésig”.

Ezt hivatott megerősíteni az ígélet is (a proto-evangélium – 1Móz 3,16), miszerint az asszony magva győzedelmeskedik a kígyó magva felett. Az utódok öröklék majd az állandó harcot a kísértővel, elbuknak majd nemegyszer, de az utolsó szó az asszony magváé – Isten Fiáé lesz!

T. S.

Mire jó esőben a szemüveg?

Akik évek óta szemüveget viselnek, elkezdhetetlenül felteszik ezt a kérdést. Számomra két lehetséges válaszban sűrűsödött össze a három évtizedes szemüveges életforma tapasztalata. Eszerint a szemüveg az esőben hozzájárul ahhoz, hogy a vízcseppeken át azt se lássam, amit egyébként látnék, illetve arra jó, hogy az orromról levéve megláthassam azt, amit másképp nem is néznék meg. Loholok, a szemüveg csurom víz, a világra való rálátás lehetősége egyre szűkül.

Lerántom a szemüveget és félrehúzódom egy kirakat elé, hogy megtöröljem... Nincs értelme, mert rögtön vizes lesz, de a pillanatnyi tisztánlátás élménye megéri. A kirakatban ott lóg több különböző méretű csontváz kezeslábasokra és nadrágokra festve. Különböző méretű trikókon, kezeslábasokon, zakókon virít a csontváz... van hozzá sapka is – meglékelt koponyát ábrázolva.

Bemerészkedtem. Fiatal anyukák érdeklődtek a jelmezek után: 6–8–10 éveseknek valót kerestek. Hatalmas horror-arsenált pakolnak ki a pultra. Fekete-piros pólókon, melegítő nadrágokon csontok, pókhálófoszlányok, rozsdás csatok, bónuszként zöld műnyálkák. Bátorodtam az árakról érdeklődni: 35–80 pénz körül árulták a fontos kellékeket. Pénteken farsangi sulibuli van, hát akkorra kell.

Tanév elején sokszor drágának tűnik a tornacipő meg az új nadrág, de a csontváz, szörnyes: hát az menő, az most kell. Még akkor is, ha ott lappang a sejtés, hogy hülyeség, és nem kéne megvenni – de hát mindenkinek van! A gyerek nyafog érte, meg hát mit csinál majd a suliban, míg a többi bulizik?

Szétszórt, haldokló nemzet, csontokra hullott nép az, amelyik felnyalja a nyugatról jövő hóbortokat, ami lelkét mérgezi, zsebet kifosztja, álmaikat meg-rabolja, felebarátját riogatja.

Mi csontokba öltözünk, jó nagy zajt csapunk és kiégetten ténfergünk. Mit várunk? Megújulást vagy új hóbortot, hogy silány pótlékként betöltse Isten üresen maradt helyét a lelkünkben? Rájöttem, hogy gyáva vagyok! Bambán néztem a boltban és nem kiáltottam el magam, hogy anyukák, ne vegyetek ilyet! A gyerekeknek nem épp erre van szükségük!

Visszatettem a szemüveget és kimentem az esőbe, hogy megint csak ne lássak semmit! Én vétkem, én vétkem.

DARÓCZI TÜNDE

A tudás birtoklásának kísértése

„Isten a teremtés folytán az élet adományozója, a megváltás folytán az élet megváltója, így annak egyedüli tulajdonosa és korlátlan ura. Ezért az emberi élet művi úton történő létrehozása (pl. klónozás) vagy megszüntetése (pl. aktív eutanázia) Isten akarata és az élet szentsége ellen irányuló cselekedet.”

A Szentírás Istent élő, halhatatlan, örökön-örökké élő Istennek nevezi. Jézus önmagát az életnek nevezi. Hiszen ő az egyetlen, Akinek önmagában élete van. Minden, illetve mindenki más csakis Istentől kap életet. Isten minden életnek egyedüli forrása. Isten életet lehelt az emberbe. Ez pedig az élet transzcendens (természetfeletti) eredetére utal.

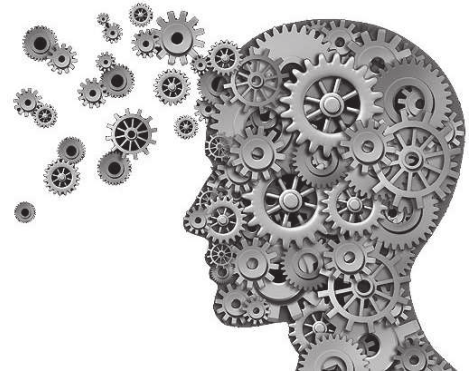
Isten az életnek nem csak forrása, de teljes mértékben annak ura is. Ő korlátlanul rendelkezik az élettel. Ő az, aki adja, megszabja az emberi élet idejét és annak végét. Isten az élet adója, ura és tulajdonosa is. Isten a haláltól Krisztus vére árán váltotta meg az ember életét. Mindezek következtében tehát az emberi élet szent, azaz Istennek elkülönített élet. De ez nem kell félelemmel eltöltse az embert. Sőt! Éppen ez az, ami megnyugtathat és a nehéz, kilátástalannak tűnő élethelyzetekben kapaszkodó lehet az ember számára.

„Nem önmagamé”, vagy ami még rosszabb – nem a betegségé, az elkeseredésé, a Sántáné, vagyis nem a halálé vagyok, „hanem az én hűséges Megváltómnak, a Jézus Krisztusnak tulajdona vagyok, aki az Ő drága vérével minden bűnömért tökéletesen eleget tett s engem az ördögnek minden hatalmából megszabadított és úgy megőriz, hogy mennyei Atyámnak akarata nélkül egy hajszál sem eshet le fejemről, sőt inkább szükséges, hogy nekem mindenek üdvösségemre szolgáljanak” – tanítja káténk legelső kérdés-felelete.

AZ ÖNMAGÁRA KÉRDEZŐ EMBER

Az emberi élet befejezetlen, ezért az evilági élet minden percében halad a kiteljesedés felé. Ennek értelmében elmondhatjuk, hogy nincs reménytelen élet. A bibliai gondolkodás szerint az élet munkálkodás, illetve haladás egy bizonyos cél felé. Az élet minőségét az Istenhez és emberekhez való viszony minősége szerint határozza meg. Az ember életének végső célja az örök élet.

A Biblia az embert a test-lélek-szellem egységében látja. Nem egyik vagy másik, hanem mindegyik. Továbbá, azt is tudjuk a Biblia tudósítása alapján, hogy minden élet egyedi. Minden ember rendelkezik személyes, egyedi életerővel. Mint ilyen lény, az ember képes az önreflexióra. Rendelkezik az önmagához való viszonyulásnak képességével. Sok esetben politikai, gazdasági hatalmak különféle ígéretekkel eszközzé igyekeznek alacsonyítani az embert. Egységesebbé, irányíthatóbbá, befolyásolha-

többá igyekeznek szűrkiteni minden emberi személyt.

Ez ellen igazából csakis az önreflexióval rendelkező ember tud védekezni. Az, aki tudja, mire/Kire van szüksége, illetve mi az, ami igazán meghatározhatja életét.

Az emberi élet egyediségét, méltóságát emeli az a tény is, melyről a 8. zsoltár is beszél. Azaz, hogy Isten az embert nem sokkal tette kisebbé önmagánál. Az ember felelőséggel tartozik a teremtéskor kapott világért. Az ember akarattal, értelemmel és ítélőképességgel rendelkező lény. Ez maga után vonja a számonkérhetőség, a felelősségre vonás tényét is. Az embernek mindenképp el kell számolnia tetteivel a Mindenható Isten előtt.

AZ ÖNMAGÁT ALKOTÓ EMBER

Egyértelmű, hogy az ember nem lehet önmaga teteinek bírója. Nem mindegy, milyen összhangban van egymással a tudományos felfedezések, műszaki fejlődések és az erkölcs súlya. Hiszen, akkor, amikor az ember mindent meg szeretne valósítani, mindent el szeretne érni, a gyorsuló fejlődésben csakis a lelkiismeret szab határt tetteinek.

Vannak olyan fejlesztések, találmányok, megoldások, melyeket jóra és rosszra egyaránt lehet használni. Ilyen az oly sokat vitatott, és titokzatosnak címkézett klónozás is. Az eljárás azt jelenti, hogy élő szervezetről ivartalan módon, emberi beavatkozással egy, az eredetivel megegyező másolatot készítenek.

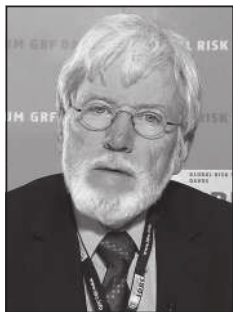
Az „embermásolás” eredményeképpen a másodpéldány az eredetinek genetikai másolata lesz. Azaz lehetőség van egy elhalt emberi sejtnak, szövetnek a rekreálására, azaz remény, és győzelem az eddig gyógyíthatatlan betegségekkel szemben. Vagy egy egész ember másolására. A lehetőségek végtelenek, de vajon Isten szerint is? Ha lehet, vajon akkor szabad is?

Nagy kísértés a „tudás birtoklása”. Ami a világi törvények szerint elfogadható, az még nem biztos, hogy megegyezik Isten akaratával is. Mi a célja a bizonyos eljárásoknak: Isten szerinti élet, helyreállítás és gyógyítás, vagy pedig valami más, emberi becsvágyból, önzőségből fakadó torz vágyak megvalósítása? (A Romániai Református Egyház Zsinatának bioetikai kérdésekkel kapcsolatos tanítása alapján)

SZABÓ JÓZSEF

Protestáns felelősségetikai trendek a 21. században

Ki mentheti meg a világot? A feltett kérdés kapcsán Stückelberger professzor tovább gördíti, részletezi a kérdéshalmazt.

A politikusok? Kétségtelenül, sokan a legtöbbször próbálják megtenni, ami tőlük telik, mégis jó néhányukat foglyul ejti a nepotizmus, a rokoni és baráti kapcsolatok kényszerhálózata, személyes hatalmi játszmák. Másokat azért bírálják, mert ők túl elitisták, mintha minden probléma fölött állhatnának, s cinikusan úgy húzzák ki magukat a felelősség alól, hogy nekik nincs elég multilaterális befolyásuk. Kényelmes és önáltató hazugság – de hazugság.

A tudósok és a technokraták? Befolyásuk és innovatív erejük nem jelentéktelen, de gyakran belekerülnek a hatalom, a politikusok csapdáiba. A racionális tudományos érvek gyakran nem adnak adekvát, megfelelő választ az emberek félelmeire és reményeire.

Vallási prédikátorok és próféták? Ők a félelem és a remény specialistái. Visszaélhetnek ők is hatalmukkal és befolyásukkal (miként a politikusok és a technokraták is). A prosperitás általuk hamisan megfogalmazott „örömmüzenete” nem egy, keresztyénségen kívüli vallásban ott van, amikor ezek az álpróféták a szegényeknek ezt mondják: „Bízzatok bennem, adjátok nekem a pénzeteket és gazdagok lesztek, mint Isten áldottai”.

Populista vezetők? Ez a vallási prosperitás szekuláris formája. Ezek gyakran milliárdosok, akik ígéretnek jótétet, gazdasági virágzást, csak hogy besöpörjék a tehetetlenségbe taszított, de onnan kimászni akaró milliók szavazatait.

A valóságtól, a világtól menekülő visszavonulók, önkéntes migránsok, belvilágukba emigrálok, illuzionisták lennének a megmentők? Végül pedig azoknak, akik a fentiekben mind csalódtak, marad hátra az utolsó megoldás a végzet előtt, amit az illúziókba menekülés vagy a magánszférába történő emigrálás, az ajtók lezárása jelent a külvilág előtt? Ennyi? Lehet ezt elfogadni? Még ha milliók keserű alternatívája is ez?

ÖT PROTESTÁNS ELLENSZÉRUM

E döbbenetes és drámai, az elszegényítés genocídiumát felvázoló Stückelbergi görbe tükör felvázolása után a svájci református tudós és a felelősen gondolkodó nemzetközi világhálózat atyja kereste és meg is fogalmazta az ellenszérumot, az öt módozatot arra, hogyan lehet kivédeni, túlélni, s mégis pozitív mentalitással életben maradni a jövőben, szemben a

világ elitje egy részének pusztító kártételével? Ő ilyen eszközöket talált:

Hit. Az információ, a tudomány és a technológia kulcsok, de nem üdvözítő megoldások önmagukban. Sőt! Nem képesek arra, hogy értelmet adjanak az emberi életnek, a létezésnek. Az alázatos, szolid hit spirituális dimenzióival az, ami nem csak ígéri az értelmet, a tartalmat, a finom értékelést, a reményt, az orientációt, de tud segíteni abban, hogy a hamis próféták és a tehetetlen bálványok lelepleződjenek. Mert szolidáris az ezek révén megkötözött embertársakkal.

Hála és öröm. Sokkal erőteljesebb és hatásosabb humán energia rejtőzik ezekben, mint a félelemben, a gyűlöletben, az elvonulásban vagy világmegvető kivonulásban. Ezek azok a lelki tulajdonságok, melyek segítenek felfedezni, meglátni a világ szépségét még a bizonytalan időkben is.

Közösség. Nincs ezen a világon olyan személy, csoport, aki meg tudja menteni ezt a világot. A megmentés a Megmentőben, az Üdvözítő Szabadítóban 2000 éve Jeruzsálemben megtörtént. Csak csoportba szerveződéssel lehet megtalálni a hatékonyabb ellenmérget ezekkel a vírusokkal szemben. Ennek egyik módja a közösség, a kisközösség, ami még átlátható, amelyben ismerik egymást az emberek. Vanak gyülekezeti közösségek, kulturális, zenei, s más, szakmai fórumok, ahol lehet tematizálni világunk bajait, s valamiféle ellenszérumot kitermelni.

Felelős vezetés. A világ világméretű bajainak kezeléséhez felelős vezetők kellene. Akik felelősen vezetnek a rájuk bízottakat, s gazdálkodnak a hatalom nyújtotta lehetőségekkel a közjó, szűkebb környezetük javára. Akik nem csak önző egyéni érdekeiket hajszolják a megnyílt nagyobb lehetőségek segítségével. Vannak ilyenek távol is és közelünkben is egyaránt. Nem is kevesen. Csak meg kell találnunk őket, nekik minket, meg egymást. A globethics.net-nek is vannak a magasabb képzést megcélzó nemzetközi programjai, amelyek a felelős vezetők képzését, a jövő vezetőit tekintik elsődleges feladatuknak. Ez nem elefántcsonttoronyban történik, hanem a tanuljunk azzal, hogy csináljuk módszerével, az elmélet-gyakorlat egységében, szolidaritással azok iránt, és azokkal, akiket majd ezek a vezetők vezetni fognak.

Információ és kritikus gondolkodás. A nagyon komplex világot nem lehet megmenteni nagyon szimpla feleletekkel és demagógiával. Hanem csak alaposan részletezett, átgondolt, precíz információkkal, tudománnyal és technológiával, kritikusan elemezni képes gondolkodással, beleértve a mindezt hitelesen és hozzáértéssel közlő újságírást is.

Ki fogja megmenteni a világot?

Nem fölösleges kérdés a reformáció 500. évében sem, hiszen mindig is ez volt a kérdés! Ki menti meg a világot az ember bűneitől, ki menti meg az embert önmagától? Az ember a legerősebb a világon, nincs még egy teremtmény, ami szembe szállhatna vele, ellenállhatna neki vagy megállíthatná örült rohanásában.

A posztmodern világ, a posztmodern emberi tudat folyamatosan szembesül, szembesíti magát azzal a súlyos kérdéssel, ami az elmúlt fél évszázad borzalmas, minden emberi fantáziát alulmúló ökokidúma, környezetirtása nyomán csaknem mindenkinben felvetődik szerte a kontinenseken: ki menti meg ezt a szinte végzetesen tönkretett világot?

Ne legyenek illúzióink: lehet, már a 24. óra után vagyunk. Lehet, hogy már nem beszélhetünk megmentésről, csak elviselésről, túlélési versenyfutásról? De Luther szerint: ha tudnánk is, hogy holnap vége lesz a világnak, akkor ma még ültetnénk egy gyümölcsfát. Ez a dacos életpárti remény feladhatatlanságának, és a bűnltság legyőzésének a wittenbergi evangéliuma, valamint a keresztyén ember szabadságának az üzenete. Ebben erő és hit van, ha már az emberben bízni nem lehet többé, a fa még megbízható, elültetése pedig hitvallássá válik.

A „már utána – mégis benne és érte” minden lehetőséget megtevő, a bűnltságot legyőzni akaró emberi magatartás Istentől vezényelt, az őtől táplált reménypotenciállal felruházott ember szava szóval meg a világméretű erkölcsi összefogást célul tűző, s művelő világháló, a globethics.net alapítója, a svájci református szociáletikus, dr. Christoph Stückelberger testvérünk és barátunk üzenetében. Az üzenet címadó kérdése: ki menti meg a világot? Igen, tudjuk, hisszük, hogy a megváltás egyszeri és egyetemesen érvényes eseménye a kereszten és a feltámadásban ott Jeruzsálemben elvégeztetett, megtörtént. De hol vannak a feltámadás, a feltámadott erők a mai világban, milyen módon „kanalizálhatók e szent, embersegítő erők”, hogyan vezethetők bele az önpusztító, ökokidúmos világba? És magunkba? És másokba?

Hálásak vagyunk, hogy egyre több protestáns teológus, tudós és keresztyén gondolkodó foglalkozik a világpusztítás emberi felelősségének kérdésével, a jövő kihívásaival és a fejlődés-biztonság dilemmájával. Értünk is, helyettünk is keresik ők a választ.

Budapesten tanácskoztak az egyházvezetők

Budapesten tárgyalt a Generális Konvent elnöksége. A Magyar Nemzeti Múzeum IGE-IDŐK című jubileumi kiállításának szerdai megnyitójára érkező Kárpát-medencei református egyházvezetők tanácskozásának a dunamelléki egyházkerület Ráday utcai székháza adott otthont.

A megbeszélés napirendjén szerepelt a reformáció idejéről, 500 éves jubileumához kapcsolódó néhány kiemelkedő esemény előkészítése. A szélesebb közönséget szólítja meg a 2009. május 22-én létrejött Kárpát-medencei református egység évfordulóhoz kapcsolódó Református Egység Fesztivál, melynek május 20-án a nagyváradi vár ad otthont. A Királyhágómelléki Református Egyházkerület szervezésében megvalósuló rendezvényen közös istentiszteletre és több színpadon zajló hitéleti, kulturális, ifjúsági és tudományos programokkal várják az érdeklődőket.

Június 24-én Debrecenben tartják a Magyar Református Egyház közös zsinatának tanácskozását. A 2009 óta második ízben összeülő közös alkotmányozó és törvényhozó testület mostani ülésének napirendjén többek között a Második Helvét Hitvallás új magyar fordításának elfogadása szerepel, valamint megemlékeznek a hitvallás magyarországi elfogadásának – egyúttal a szervezett keretek között működő református egyház megalakulásának – 450. évfordulójáról is.

Ugyancsak a reformáció jubileumi emlékévé kiemelkedő alkalma lesz az augusztus 24-27. között Balatonszárszóra tervezett református értelmiségi konferencia, az erdélyi egyházkerület szeptember 30-i kolozsvári reformációi ünnepe, a református-evangélikus közös zsinat október 13-án Budapesten, valamint a Szlovákiai Református Keresztény Egyház emlékszinata november 17-én Rimasombatban, amihez kapcsolódóan egy gályarabemlékmű felavatását is tervezik.

Az ülésen egyebek mellett költségvetési kérdésekről is szó esett, az elnökség továbbá egyeztetett az állam és a Magyarországi Református Egyház közötti megállapodás tervezett megújításának fényében a Kárpát-medencén túli magyar református diaszpórával való kapcsolattartás és közösségeik támogatásának kérdéseiről is, tájékoztatott a reformatus.hu.

KRE

Kisrégiós presbitertalálkozó és képzés a Hegyközön

Immár huszonkét éve rendeznek a Hegyközben presbitertalálkozót és képzést a régióhoz tartozó református egyházközségek presbiterei.

A tavaly kibővített Hegyközi kisrégiós presbitertalálkozót és képzést idén a hegyközújlaki református templomban tartották meg az elmúlt hétvégén, szombaton, 2017. április 29-én. Jelen voltak nyolc egyházközség képviselői, lelkipásztorok, főgondnokok, gondnokok, presbiterek, hogy az áhítatot és előadásokat követően beszámolhassanak egymásnak az elmúlt egy évben történekről gyülekezeteikben, javaslatokat, megoldásokat terjesszenek a jelenlévők elé a gyülekezeteink, református közösségeink építésére.

A nyitó áhítatot Tokár Sándor, a Hegyközújlaki Református Egyházközség élére nemrég kinevezett lelkipásztor tartotta, aki igemagyarázatát az ApCsel 5,1-11 verseire alapozta.

Az áhítatot követően elsőként a házigazda lelkipásztor köszöntötte a több mint hatvan presbitert, majd Tóth Zsigmond Béla, a Bihari Református Egyházmege Presbiteri Szövetségének jegyzője, a rendezvény moderátora, köszöntötte a jelenlévőket és ismertette a találkozó programját. Jelen volt a Királyhágómelléki Református Egyházkerület főjegyzője, Forró László hegyközkovácsi lelkipásztor, valamint a Bihari Református Egyházmege főgondnoka, Garnai Sándor, aki a Presbiteri Szövetség alelnöke is.

Az alelnök köszöntését követően elsőként a Hegyközcsatári Vallásörások Együttese (Jámbor Zsombor, Jámbor Zsolt, Szilágyi Márk, Miklós Márk, Miklós Edina, Mészáros Csenge, Mészáros Kristóf), Miklós Spurigán Zoltán kántor-karnagy vezetésével gyönyörű egyházi énekeket mutattak be, őket a Hegyközcsatári Ifjak Zenekara (Mészáros Eszter, Oltean Marius, Mészáros Panna és Mezei Melissa) követte Istent és Jézust dicsőítő énekekkel, majd a Nagyvárad Művészeti Liceum diákjai, Elenes Jakabfi Zselyke, Petrucz Eszter, Bódi Gréta, Lukács Rebeka, Kosztin Albert, Bódi Máttyás mutatkoztak be hegedű-, fuvola- és orgonjátékokkal. A kísérelők: Rác Eliza – aligazgató, Georgiana Mircescu – fuvolanár, Lukács Róbert – hegedűtanár.

Georgiana Mircescu – fuvolanár, Lukács Róbert – hegedűtanár.

A déli szünetet követően elsőként Mucsi András, a Békés városi (Mo.) Szegedi Kis István Református Gimnázium tanárának előadását hallgathattuk meg, *500 éves a reformáció* címmel.

A második előadást Miklós Spurigán Zoltán hegyközcsatári kántor-karnagy tolmácsolásában hallhattuk, aki a Reformáció korabeli egyházi zenéről értekezett.

Az előadásokat követően megbeszélést tartottak az előadások témája kapcsán, ahol sok kérdés, hozzászólás, megjegyzés hangzott el.

A sok érdekes előadások hosszára nyúlta miatt, Tóth Zsigmond Béla a Bihari Református Egyházmege Presbiteri Szövetség jegyzője előadását, amelynek témája a II. Helvét Hitvallás és a Heidelbergi Káté lett volna, az őszi találkozóra halasztotta.

Az egyházközségek lelkipásztorainak, gondnokainak beszámolóit követően a jelenlévők elénekelték nemzeti imánkat, a Himnuszt, majd kivonultak a templomkertben lévő Sándorffi József emlékműhöz, ahol a hegyközújlaki ifjak verses összeállításban mutatták be a település szülöttjét, a református lelkész fiát, az orvos-poétát, majd a tisztelet és kegyelet koszorúit helyezték el, előbb a helyi gyülekezet, azt követően az egyházmegei presbiteri szövetség képviselői.

A presbitertalálkozón a hegyközkovácsi gyülekezet presbiterei és lelkipásztora bejelentették, hogy az őszi rendezvényt, amely október 14-én lesz, ők szeretnék megszervezni, ugyanakkor a jövő évi tavaszi találkozó-képzés házigazdái a siteriek lesznek.

A közel öt órás együttléti szeretetvendégséggel ért véget, amelyen a jelenlévők beszélgettek, ismerkedtek, barátkoztak, hiszen minden hasonló összejövetelnek közösség formáló és építő jellege van.

TÓTH ZSIGMOND

John Owen konferencia Appeldoornban

Kissé megkésve adunk hírt a múlt év őszén a Theologische Universiteit Appeldoorn egyetemén tartott nemzetközi találkozóról. A találkozó tárgykörét a brit protestáns, walesi puritán teológus, John Owen munkássága képezte. *John Owen: Ortodoxia és modernitás között* címet viselte a találkozó és az előadások többnyire ebben a tematikai holdudvarban helyezkedtek el.

Az ismertebb előadók közül megemlíthetők dr. A. J. Beck (Leuven), dr. H. van den Belt (Groningen), dr. J. M. Burger (Kampen), dr. W. van Vlastuin (Amsterdam), dr. Carl Trueman (Philadelphia), dr. Ivor J. Davidson (St. Andrews, Nagy-Britannia), dr. Kelly M. Kapic (Georgia), dr. Joel R. Beeke (Grand Rapids), stb. Owen nem csupán a brit protestáns reformáció nagy teológusa, hanem édesgyermekének, azaz a puritanizmusnak is a legbriliánsabb, pragmatikus gondolkodója volt. Sőt, szerintem, ha Owen rendszerező zsenialitását nézzük, akkor a 17-ik század Kálvinjának is mondható, ha pedig újszerű, ugyanakkor a modernitással párbeszédben álló teológiájára gondolunk, akkor a 17-ik század Barthjának mondható.

Mégis, Owen rendelkezett azzal az ihletettséggel és tehetséggel, hogy a kálvini teológiai tartalmat és gondolkodásmódot ne csak tovább fejlessze, hanem hogy az azzal való folytonosságot is talán jobban megteremtse.

AZ EMBEREK NYELVÉN

Owen korszakalkotó volt nem csupán abban, hogy jól megalapozott teológiai műveket írt, hanem abban is, hogy írásaival a közembereket is képes volt megszólítani. Népszerű témákról tallózott. Egyik könyvcíme ekként hangzik: *A halál halála Krisztus halála által*. Írt a Szentlélekről, a hívők megkísértéséről, kézikönyvet a lelkészek kötelességeiről, biblika teológiát, a Zsidókhoz írt levélhez magyarázatot, illetve arról is, hogy miként öldökölhethető meg a bűn a hívő emberben. Teológiai munkásságát nem

csupán tudásával alapozta meg, hanem hitével és kegyességével is.

Sokakhoz hasonlóan, mielőtt az oxfordi Christ College-ban tanított volna, több ideig volt gyülekezeti lelkész. S nem úgy került az akadémiai bársonyszékbe, hogy alig lett volna gyülekezeti tapasztalata. Volt parlamenti és Oliver Cromwell udvari lelkésze is. Ugyanakkor fájdalmak férfia is volt, hiszen Mary Rooke-kal kötött és amúgy boldognak ismert házasságából született tizenegy gyermeke közül, egy kivételével, mind gyermekkorban halt meg.

Más puritán teológusokkal szemben, Owen gondolkodása sajnos nem igen talált magyar közvetítőkre. De annak talán megvoltak az egyházpolitikai okai is. Mondhatnánk azt, hogy az a protestáns talajon kialakult teológiai, egyházi és kegyességi/lelkiségi mozgalom, melyet puritanizmusként ismerünk, sokak által még mindig félreértett jelenség. Pedig a 21-ik század magyar reformátussága keresi a különböző lelkiségi hagyományokkal a kapcsolatot. Némelyek bencés vagy jezsuita, mások pedig baptista vagy karizmatikus hitgyakorlat-talajon vélik felfedezni a nekik megfelelő lelkiséget. Hovatovább, vannak, akik egyenest megkérdőjelezzik, hogy egyáltalán létezik-e kimondottan protestáns, református lelkiség. Talán, lehet a puritanizmus teológiájában és lelkiségében megtalálhatnánk azt, ami valóban protestáns talajon jött létre és esetleg segíthet a ma lelkiség keresésében?

Amíg a jövőben sikerül majd valamelyest pótolni Owen magyar közönség felé való közvetítését, hadd álljon itt egy, a zsigerek és ízületek megosztásáig ható idézet Owen tollából, miszerint a „célja minden igaz teológiának egy Istennel való legszentebb és legédesebb kapcsolat, melyben található az emberiség igazi boldogsága” (Biblical Theology, 618).

DR. ZABÁN BÁLINT KÁROLY

A villanypásztor

Már friss fűszálak sarjadnak mindenütt a konok földből és a birkák hegyes orrukkal szimatolnak utánuk. Hol itt, hol ott felbukkan közöttük habfehéren egy idei kisbárány is. Az idő szép tavaszra váltott, de a szomorú birkaszemekben nem gyúlik a szikra. Csak bégetnek-bégetnek, egyre szomorúbban.

A helyük a régi, az eszténa is, nem fáztak a télen, mert a kisbojtárnak gondja volt rájuk. De, lám bekerítve élnek, körbe villanykerítéssel. Már többször érte őket megrázkódtatás, amíg hozzá szoktak ehhez az újfajta pásztorhoz.

Csak bégetnek s tépkedik a keserű illatú gyepet. Isten tudja, mi lehet buta birka-fejükben, hogy ilyen kedvetlenek? A kicsik még nem tudják, mit jelent a pásztor jelenléte, hogy milyen érzés, ha ölbe veszi, megsimogatja, ha botjával téringeti őket. Milyen élmény, ha egyetlen füttyszavára indul a puli, a nyáj!

Énekelgetve tereli őket új legelőre, friss forrásra!

De itt ez a nagy, kietlen földterület síri csendje. Nem tudni miért vannak árammal körülvéve és miért nem viseli gondjukat a pásztor. Ha félnek, juh-módjára összefutnak, egymásba bújnak s nem jön elő senki, hogy megvédje őket. Nemrég farkasok ordították fel a fenti erdőket és egyre lentebb ereszkedtek a völgybe. Úgy féltek, hogy megállt a szívük is dobogni.

Csak bégetnek és a félig még fagyos földet bámulják ösztönösen. Ám de, egyszer csak a legidősebb felfigyel valami zajra, a többi is azonnal felemeli fejét: egy autó jön nagy sebessen a város felől.

– Bé, bé, bé! Ő az! A pásztor! – és elébe tolakodnak, csakhogy az első orrát megcsípi az áram. Hirtelen meghátrálva nem mernek közelébe menni.

A furcsa, benzin szagú ember gyorsan bemegy az épületbe, telefonál egyet, intéz pár szót a bojtárhoz, aztán úgy, ahogy jött, elsiet. Rájuk sem néz. A birkák csak bámulják a visszafelé igyekvő porfelhőt.

Valahol harangoznak, ezt a hangot már jól ismerik és csakúgy maguktól terelődnek a vályú, az etető felé.

Aztán feljön a vacsoracsillag. Maguktól bemennek a fedél alá, de ott is csak búsulva lógtatják fejüket. A bojtár bezárja a karámot és ő is álomra hajtja fejét bent a házban.

Így telik egyik nap a másik után, ugyanúgy: gondtalanul, örömtelenül. Mindenük megvan, csupán a jó pásztor hiányzik.

Évforduló

LEO JUD (1482–1542)

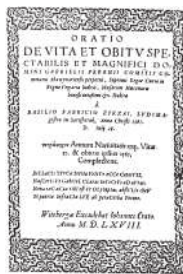

475 éve, 1542. jún. 19-én hunyt el Leo Jud (Keller) svájci (elzászi) ref. teológus, reformátor. Bázeli (1507-1512), Saint-Hippolyte-i (1512-18), Einsiedeln-i (1519)

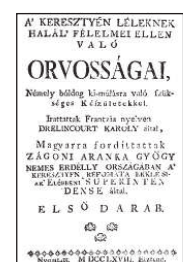
pap. Lp. Zürichben (1523), ahol Zwingli, majd Bullinger munkatársaként honosítja meg a reformáció tanait. Számos humanista és reformatori mű fordítója, kiadója; több katekizmus szerzője; az *I. Helvét Hitvallás* (1536) németre fordítója; a *Zürichi Biblia* (1531, 1534) és a latin *Biblia Sacrosancta* (1543) társfordítója.

PERÉNYI GÁBOR (1532–1567)

450 éve, 1567 júniusában hunyt el terebesi Perényi Gábor lutheránus vallású főnemes, a reformáció patrónusa. *Perényi Péter* (1502k-1548) erdélyi vajda fia; a sárospataki vár építtetésének befejezője (1563). Abaúj vármegye főispánja (1549-65); felsőmagyarországi főkapitány (1554-56); királyi tárnokmester (1554-57); országbíró (1567). A sárospataki iskolát a Nagybányáról hozott Kopácsi István prédikátorral a reformáció jegyében újjászervezi (1549).

ZÁGONI ARANKA GYÖRGY (1705–1767)

250 éve, 1767. jún. 9-én hunyt el Zágonyi Aranka György erdélyi ref. püspök, *Aranka György* (1737–1817) művelődésszervező apja. A marosvásárhelyi és nagyenyedi ref. kollegiumbeli tanulmányai után Genfben (1728), Baselben (1731) tanul. Útinaplója értékes kortörténeti dokumentum. Mvhelyi slp. (1732); széki (1732-47), mvhelyi (1747-55), széki (1755-67) lp.; széki esperes (1755-67); erdélyi főjegyző (1760-65), püspök (1765-67). Gyászbeszédei, imádságai jelentek meg.

A Partiumi Keresztény Egyetem oktatói és hallgatói a budapesti TEDx-en

Az idei TEDxDanubia rendezvényre 2017. május 4-én került sor Budapesten, témája: Egyedül és Együtt.

Ebben az évben dr. Maior Enikő dékán aszszonynak köszönhetően 30 oktató és hallgató látogathatott el egyetemünkről a TEDxDanubia rendezvényre, Budapestre. Azért volt erre lehetőség, mivel oktatónk már néhány évvel ezelőtt bekapcsolódott ebbe a programba és most, már mint egyik irányítója volt jelen a TEDxConversation beszélgetésnek. Az általa vezetett társalgás témája: *Életen át tartó tanulás*.

Sokoldalú, érdekes, inspiratív. Talán ezek a legmegfelelőbb szavak, melyekkel a Partiumi Keresztény Egyetem oktatói és hallgatói jellemezhetnék budapesti napjukat. Fantasztikus világ az, ahova betekintést nyerhettek a résztvevők, és ha csak egy kicsit is, de részesei lettek annak a különös világnak.

De mi is az a TED?

A TED egy olyan különleges konferenciasorozat, ahol gondolatébresztő és egyben szórakoztató előadásokat hallhatnak a résztvevők. Gondolatok, amelyeket érdemes terjeszteni! Ez a TED jelszava, és ebben volt része mindany-

nyunknak. A konferencia célja, hogy az élet különböző területeiről összesűrítse az ország és a régió legizgalmasabb, leginnovatívabb gondolkodóit és alkotóit, akiknek – és akik által a közönségnek is – lehetősége van gondolataik megosztására, új területek felé nyitására és az új ötletekből való merítkezésre.

A 2017-es rendezvényre a budapesti Művészetek Palotájában került sor, nagyjából 1300 résztvevővel. Három fő szekcióban tartották az érdekesnél érdekesebb előadásokat: *Valószínűtlen születések*, *Megválaszolatlan kérdések*, *A remény racionalitása*. A szekciók között hosszas kávészünetek adtak lehetőséget az ismerkedésre és a további eszmecserekre.

PKE

Fricska

József történetét tanulják a gyermekek a vallásórán. A lelkipásztor szépen el is magyarázza a történetet, külön hangsúlyt fektetve arra, hogy Józsefet a testvérei bosszúból eladták. A vallásóra végén a lelkipásztor a harangozó unokáját megkérdezi:

– Aztán mi volt az a rettenetes bűn, amit József testvérei elkövettek?

Mivel a harangozó unokája nem igen figyelt a vallásórán, ezért némi gondolkodás után így válaszolt:

– Az volt a bűnük, hogy túl olcsón adták!

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323
Megjelenik kéthetente.

Szerkesztőbizottság: Ghitea-Szabó József-Levente, Oroszi Kálmán, Rácz Ervin, Szomor Attila, Tokár Sándor, Tötös Beáta, Wagner Erik. Felelős szerkesztő: Visky István. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Szerkesztőség: BH-410202 Nagyvárád, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0726-242.824, 0259-435.386. E-mail: harangszoujsag@gmail.com Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, www.facebook.com/harangszoujsag, www.harangszoujsag.wordpress.com. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szentci Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkes hívatásokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.